

Programma Meer en verantwoord publiceren

Onderzoeksrapport raadplegen van uitspraken

- extract met focus op externe raadplegers -

Inhoudsopgave

SAMENVATTING.....	3
1. INLEIDING.....	4
1.1 OPDRACHT EN SCOPE	4
1.2 BRONNEN.....	4
1.3 LEESWIJZER.....	5
2. ACHTERGRONDINFORMATIE.....	6
2.1 DOELGROEPEN.....	6
2.2 IDEEËN EN VOORBEELDEN	8
3. ONDERZOEKSMETHODEN	10
3.1 BUREAUSTUDIE & DATA.....	10
3.2 ENQUÊTE.....	10
3.3 INTERVIEWS	11
4. RESULTATEN	12
4.1 GEBRUIKSDOELEN.....	12
4.2 ZOEKSCENARIO'S.....	12
4.3 WENSEN EN TIPS	14
4.4 FEEDBACK OP HET PROTOTYPE.....	18
4.5 MEER PUBLICEREN.....	19
5. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....	21
5.1 SPECIFIEKE BEHOEFTE PER GEBRUIKERSGROEP	21
5.2 GENERIEKE BEHOEFTE.....	22
5.3 OVERIGE INZICHTEN	23
5.4 SLOT.....	24
BIJLAGE A. RAADPLEGEN ALS AD HOC PROCES.....	25
BIJLAGE B. PROTOTYPE.....	26
BIJLAGE C. ANALYSE VERBETERTIPS UIT ENQUÊTE.....	27

Samenvatting

Voorliggend document bevat de analyse van het proces Raadplegen van een rechterlijke uitspraak. Het doel van dit onderzoek is om invulling te geven aan het verantwoord publiceren van rechterlijke uitspraken door vindbaarheid en leesbaarheid van (gepseudonimiseerde) uitspraken te borgen, ook in een situatie waarin veel meer gepubliceerd wordt. Het raadplegen van een uitspraak kent geen vast werkproces, waardoor het onderzoek hiernaar om een andere aanpak vraagt dan het publicatieproces en het ontwerp daarvan. De raadplegers van uitspraken zijn bevraagd middels een enquête, en vervolgens een deelgroep hiervan ook in interviews. De gewogen steekproef om tot deze deelgroep te komen bevatte zowel rechtspraakmedewerkers als juristen die buiten de Rechtspraakorganisatie werken, evenals procespartijen, journalisten, wetenschappers en geïnteresseerde burgers.

Conclusies & aanbevelingen

Verwacht werd dat de vooraf geformuleerde doelgroepen hun eigen eisen en wensen zouden hebben ten aanzien van het raadplegen van rechterlijke uitspraken. Uit het onderzoek bleek echter dat de wijze waarop ze zoeken, de behoeften en gebruiksdoelen die ze hebben, grotendeels overeenkomen. De differentiatie was wel te vinden, maar bleek afhankelijk te zijn van zoekvaardigheden en de mate van kennis over het onderwerp waarop gezocht wordt. Zo had een juridische professional die zocht naar uitspraken buiten het eigen vakgebied gelijksoortige behoeften als een geïnteresseerde zonder juridische achtergrond. De aanbeveling is om bij het ontwikkelen van de informatievoorziening rekening te houden met deze verschillende behoeften, en dit te borgen door aanwezigheid van de bovengenoemde vier groepen in een toekomstige klankbordgroep.

De soorten gebruiksdoelen waarbij uitspraken worden gezocht en geraadpleegd, kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën met ieder hun eigen uitdagingen en kansen wanneer meer uitspraken gepubliceerd zullen gaan worden.

1. Het bijhouden van alle belangrijke uitspraken binnen een thema of specifiek gebied van het recht. Het gaat hier meestal om juridisch belang wat momenteel nog middels weekoverzichten wordt bijgehouden. Wanneer meer uitspraken worden gepubliceerd zonder groot juridisch belang, wordt het lastiger om deze uitspraken gemakkelijk terug te vinden. De aanbeveling op korte termijn is het verbeteren van de filtermogelijkheden die betrekking hebben op relevantie (aantal vindplaatsen, aantal keer geciteerd). De aanbeveling op de lange termijn is onderzoeken of de MARC-score of een ander kenmerk de gebruiker hierin kan ondersteunen.
2. Het zoeken naar één specifieke uitspraak, met een ECLI of zaaknummer, of met gebruik van trefwoorden en filters. In de toekomst levert dit vooral een uitdaging op wanneer de ECLI niet bekend is. De aanbeveling is dan ook om deze tijdig en breder te communiceren met belanghebbenden en geïnteresseerden.
3. Het zoeken naar alle uitspraken die gaan over een situatie die zoveel mogelijk lijkt op een specifieke situatie, de juridische term hiervoor is jurisprudentieonderzoek doen. In dit scenario wordt met kenmerken en trefwoorden gefilterd totdat daaruit een behapbare lijst volgt met relevante uitspraken. Die uitspraken kunnen vervolgens gebruikt worden voor de voorbereiding van een zaak. De uitdagingen voor dit soort gebruiksdoelen hebben te maken met een aantal knelpunten. Allereerst de matige kwaliteit van metadata, waardoor het filteren op die metadata onvoldoende betrouwbare resultaten oplevert. Daarnaast de beperkingen op zoeken met trefwoorden, omdat de zoekmachine nu alleen exact kan zoeken en dus geen synoniemen zoekt of typefouten kan herkennen. Tot slot is het selecteren van de meest relevante uitspraken lastig omdat de kwaliteit van de inhoudsindicaties matig is. De aanbevelingen zijn dan ook: verbeter de kwaliteit en de waarde van de filters, maak semantisch zoeken mogelijk en verbeter de kwaliteit van de inhoudsindicaties.

Men is gemiddeld genomen tevreden met de huidige situatie en heeft zorgen over de komende veranderingen. Deze zorgen betreffen met name het gebruiksgemak en de performance. Een eis aan het IV-landschap is dan ook dat de performance niet of nauwelijks achteruit gaat, en dat gebruiksgemak getoetst moet worden met gebruikers van verschillende niveaus in juridische kennis en digitale vaardigheden.

1. Inleiding

De Rechtspraak heeft de ambitie om binnen tien jaar zoveel mogelijk uitspraken te publiceren om zo invulling te geven aan het openbaarheidsbeginsel van de rechtspraak. Het programma Meer en verantwoord publiceren realiseert de juridische, organisatorische en technische fundamenteën voor deze ambitie. Om dit te bewerkstelligen is een veranderopgave geformuleerd, waaronder voldoen aan de kwaliteitseisen die de interne en externe gebruiker stellen aan het product 'gepubliceerde uitspraak' en de vindbaarheid daarvan. Dit rapport geeft inzicht in deze kwaliteitseisen.

1.1 Opdracht en scope

Voorliggend document bevat de nog ontbrekende analyse van het proces *Raadplegen van een rechterlijke uitspraak* en dient met name als input voor het (verder) uitwerken van de te realiseren informatievoorziening (IV). In bijlage A is het proces van raadplegen gevisualiseerd.

Doel van de analyse is om invulling te geven aan het verantwoord publiceren van uitspraken door vindbaarheid en leesbaarheid van uitspraken te borgen, ook in een situatie waarin veel meer gepubliceerd wordt. Gekozen is voor een focus op gebruikersonderzoek, met als eindresultaat een beter beeld van de gebruikers en hun behoeften.

Om deze opdracht te volbrengen moet antwoord gegeven worden op een aantal vragen. Wie zijn de gebruikers, wat zijn hun behoeften en hoe verschillen die onderling van elkaar? Het onderzoek is iteratief uitgevoerd, waarbij na elke ronde opnieuw onderzoeksvragen zijn geformuleerd.

1.1.1 Scope

Het gevraagde ontwerp richt zich in deze eerste fase van het programma op de uitspraken met een maatwerkmotivering. Dit zijn de uitspraken die schriftelijk zijn vastgelegd én waarin een zaakspecifieke motivering van de beslissing is opgenomen. Deze categorie uitspraken omvat de uitspraken die aan de huidige selectiecriteria voldoen en meer.

De uitspraken zonder maatwerkmotivering en afdoeningen zonder uitspraak vallen weliswaar buiten de scope van het 'eerste fase'-ontwerp, maar onderdeel van de opdracht is om wél rekening te houden met deze uitspraken om substantiële wijzigingen van de MVP-ontwerpen in latere fasen van het programma te voorkomen.

Het verstrekken van informatie over lopende procedures is buiten scope van het programma en is derhalve niet meegenomen in dit ontwerp.

Het gebruik van Open Data (de verstrekking van uitspraakdata in bulk) is niet meegenomen in dit onderzoek. Dit betreft het opvragen van ruwe data om te analyseren met eigen software, zonder daarbij gebruik te maken van de zoekfunctionaliteit op uitspraken.rechtspraak.nl. Mogelijk bestaat daar een overlap in gebruikers van de dataset over afdoeningen.

1.2 Bronnen

Om inzicht te krijgen in de raadplegers van uitspraken zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Interviews met verschillende externe raadplegers van uitspraken tijdens de definitiefase van het programma in de eerste helft van 2022.
- Resultaten van een online enquête, die in september 2023 op uitspraken.rechtspraak.nl heeft gestaan.
- Aanvullende interviews met externe raadplegers van uitspraken, afgenomen in de eerste helft van 2024.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat achtergrondinformatie, gevolgd door in hoofdstuk 3 een omschrijving van de onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 bevat de resultaten van de enquête en de interviews, per onderwerp beschreven. In hoofdstuk 5 worden de conclusies en aanbevelingen uiteengezet.

2. Achtergrondinformatie

Dit hoofdstuk biedt de informatie die ter achtergrondinformatie is opgehaald, om het onderzoek op juiste wijze te kunnen vormgeven. De informatie betreft gebruikersgroepen en hun wensen en zorgen, en ideeën over oplossingen en voorbeelden van andere landen en organisaties.

2.1 Doelgroepen

In het afgelopen jaar (08-2023 tot 08-2024) hebben circa 993.000 mensen de website uitspraken.rechtspraak.nl bezocht. Dit aantal is gemeten door middel van het aantal unieke IP-adressen. Dat betekent dat als een persoon op 2 verschillende apparaten zoekt deze persoon dan ook 2 keer voorkomt in deze telling. De meest gebruikte functionaliteit van de website is het zoeken van uitspraken.

Aan de hand van interviews met verschillende raadplegers van uitspraken, die in 2022 zijn afgenomen, is een eerste analyse van de verschillende groepen raadplegers uitgevoerd. Op basis van de resultaten daarvan, en verwachtingen van de onderzoekers is het volgende overzicht tot stand gekomen:

Omdat de eerste fase van het programma is gericht op de publicatie van uitspraken met een maatwerkmotivering, richten we ons in dit onderzoek met name op de gebruikers van de website uitspraken.rechtspraak.nl die als doel hebben om jurisprudentieonderzoek uit te voeren of die informatie over een specifieke zaak zoeken.

Hieronder volgt een beschrijving van de gebruikersgroepen, die uitspraken raadplegen met het doel 'jurisprudentieonderzoek' of 'zich informeren': de juridisch professionals, burgers, journalisten en wetenschappers. De laatste twee groepen zijn meegenomen omdat zij, hoewel ze in aantallen geen meerderheid vormen, wel een grotere groep bedienen.

2.1.1 Externe juridisch professionals

Onder deze groep vallen advocaten en juridisch medewerkers van overheden en bedrijven. Binnen de advocatenkantoren wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de grote kantoren en adviesbureaus met 100+ medewerkers en anderzijds de kleine kantoren bestaande uit zelfstandig opererende advocaten, samenwerkingsverbanden van een aantal zelfstandige advocaten en kantoren met een klein aantal vaste medewerkers.

De grote kantoren bieden meerdere juridische en adviesdiensten aan, voornamelijk op de zakelijke markt gericht, en zijn vaak in een groot aantal sectoren actief. Sommige grote kantoren richten zich puur op de Nederlandse markt, andere opereren internationaal. Deze organisaties trekken voor hun externe dienstverlening hooggeschoold, digitaal vaardig personeel aan met specialistische juridische kennis.

Externe juridisch professionals nemen producten af van juridische uitgeverijen. Bij een aantal grote kantoren wordt gewerkt aan de ontwikkeling van juridische onderzoeksplatforms (geïntegreerde juridische zoekmachines, waarin wet- en regelgeving, jurisprudentie en literatuur gekoppeld worden, zie bijv. het door Deloitte ontwikkelde Moonlit of het door BDO aangeschafte Sinequa platform). Daarin wordt samengewerkt met universiteiten en legal tech bedrijven.

De kleine kantoren richten zich in hun dienstverlening voornamelijk op particulieren. Zij zijn meer afhankelijk van uitspraken.rechtspraak.nl en zullen er naar verwachting dus ook meer gebruik van maken.

Daarnaast heeft een groot aantal overheidsorganisaties en bedrijven een juridische afdeling met juridisch geschoold personeel. De verwachting is dat ook zij voornamelijk op uitspraken.rechtspraak.nl leunen als jurisprudentiebron.

Tijdens de oriënterende interviews die zijn gehouden in de definitiefase van het programma, gaven juridisch professionals aan tevreden te zijn met datgene wat er nu gepubliceerd wordt. Zij zijn met name geïnteresseerd in uitspraken van hogere gerechten en met juridisch belang. Ze achten het dan ook van groot belang dat deze uitspraken gevonden kunnen blijven worden.

2.1.2 Burgers

Een burger is een natuurlijk persoon die als inwoner van een bepaald land of een bepaalde gemeente in een bepaalde rechtsverhouding tot een overheid staat. De burger kan tegenover die overheid verschillende rollen hebben: kiezer, klant, ingezetene of participant.

Ten aanzien van de rechtspraak kan een burger als 'klant' betrokken zijn bij een rechtszaak en als 'ingezetene' of 'participant' geïnteresseerd zijn in rechtszaken met maatschappelijke impact. In beide gevallen is de burger niet beroepsmatig op zoek naar uitspraken. Ook zijn de meeste burgers niet juridisch geschoold. Er zijn grote verschillen in het niveau van de digitale vaardigheden binnen de groep burgers; vooral de digitaal vaardigen zullen uitspraken.rechtspraak.nl weten te vinden en gebruiken.

Waar de juridisch professionals naast uitspraken.rechtspraak.nl ook toegang hebben tot andere juridische zoekmachines, die slechts toegankelijk zijn voor een bepaalde beroepsgroep of voor abonenthouders, hebben burgers slechts toegang tot openbare informatie.

Deze doelgroep is in de definitiefase van het programma niet bevraagd. De informatie in deze sub paragraaf is gebaseerd op de eigen kennis en ervaring van de onderzoekers en de omgeving van de onderzoekers. De aannames worden getoetst in de latere interviews met deze doelgroep.

2.1.3 Journalisten

Journalisten die zich bezighouden in het juridisch domein zijn vooral op zoek naar uitspraken met een maatschappelijk belang. Denk hierbij aan uitspraken uit rechtszaken die invloed hebben op het dagelijks leven van burger, strafrechtzaken met hogere straffen (twaalf jaar of langer) of zaken over actuele maatschappelijke onderwerpen. Deze journalisten worden op dit moment al grotendeels in hun behoefte voorzien. De rechtszaken waarover zij schrijven worden op uitspraken.rechtspraak.nl gepubliceerd wanneer ze dit verzoeken of wanneer media aandacht al wordt voorspeld.

Tijdens de oriënterende interviews die zijn gehouden in de definitiefase van het programma, gaven journalisten aan verbeteringen te zien op het gebied van de inhoudsindicatie, met het specifieke verzoek om de uitkomst daarin op te nemen. Daarnaast hebben ze behoefte aan meer uitspraken en meer informatie rondom uitspraken. Het herkennen van trends is nu vrijwel onmogelijk, omdat er onvoldoende informatie beschikbaar is.

2.1.4 Wetenschappers

Binnen de wetenschappers die geïnteresseerd zijn in uitspraken van de Rechtspraak kan een onderscheid gemaakt worden tussen datawetenschappers en rechtswetenschappers die gefocust zijn op een bepaald rechtsgebied. Een datawetenschapper analyseert uitspraken om hieruit kwantitatieve gegevens te kunnen extraheren (bijvoorbeeld het aantal ontslagen op staande voet in een arrondissement), terwijl een rechtswetenschapper voornamelijk juridisch-inhoudelijke analyses van (voor hen) relevante uitspraken doet.

Tijdens de oriënterende interviews die zijn gehouden in de definitiefase van het programma, gaven beide soorten wetenschappers aan graag te zien dat uitspraken beter gestructureerd en gemetadateerd worden. Datawetenschappers willen vooral meer uitspraken, terwijl rechtswetenschappers die focussen op een bepaald rechtsgebied niet per se meer uitspraken willen. Meer uitspraken wordt wel gewaardeerd, maar dit zou ook in een voor wetenschappers toegankelijke repository mogen. De wetenschappers die gebruikmaken van inhoudsindicaties vinden dat deze beter moeten.

2.2 Ideeën en voorbeelden

Om een beter idee te krijgen van mogelijke verbeteringen in het zoeken en raadplegen van uitspraken is onderzocht welke voorbeelden er nu al zijn van andere aanbieders van rechterlijke uitspraken. Ook is gekeken naar de inzichten die experts op dit gebied al hebben opgedaan.

2.2.1 Relevantie

Zoals in de vorige paragraaf al werd besproken zijn er bij de juridische professionals zorgen over de toekomstige vindbaarheid van juridisch waardevolle uitspraken. Marc van Opijnen heeft onderzoek gedaan naar de betekenis en herkenning van de domeinwaarde van een uitspraak¹. In zijn uiteenzetting over het begrip relevantie beschrijft hij vijf dimensies van relevantie. De eerste vier dimensies betreffen de mate waarop de zoekresultaten inhoudelijk verbonden zijn aan de zoekvraag. Een voorbeeld hiervan is dat wanneer gezocht wordt op diefstal in uitspraken, de uitspraken in de zoekresultaten ook daadwerkelijk over diefstal gaan. De laatste dimensie betreft de domeinrelevantie, in dit onderwerp 'juridische domeinrelevantie'. In het vorige voorbeeld zou dan een score voor domeinrelevantie de hoogste score geven aan de uitspraak die op dat moment het meest toonaangevend is.

Een bestaand voorbeeld van een indeling op domeinrelevantie zijn de 'importance levels' van de HUDOC-databank van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Zij hanteren vier niveaus, waarbij vooral wordt gekeken naar de mate waarin de uitspraak vernieuwend is ten opzichte van bestaande jurisprudentie.

Uiteindelijk heeft Marc van Opijnen een eigen code gecreëerd, waarmee hij domeinwaarde kan toekennen aan een uitspraak en deze kan laten wijzigen door de tijd heen, gezien de waarde van een uitspraak kan wijzigen door de tijd heen. De indicatoren die in de code zijn opgenomen zijn bepaald door statisch onderzoek naar de kenmerken die uitspraken bezitten waar in juridische vakbladen over is geschreven. De code voorspelt als het ware hoe groot de kans is dat een uitspraak zal worden geselecteerd als juridisch waardevol, en er iets over geschreven zal worden in een vakblad.

Waar HUDOC een relevantieindeling heeft die beïnvloed kan worden door menselijke subjectiviteit biedt de code van Marc van Opijnen een meer objectieve oplossing. De oplossing van Marc van Opijnen is echter complexer, zowel om te begrijpen als om te realiseren. Beiden geven een inzicht in de betekenis van domeinwaarde in het juridische speelveld. Deze inzichten zijn meegenomen in het vervolgonderzoek.

2.2.2 Praktijkvoorbeelden

Ook in andere landen worden rechterlijke uitspraken gepubliceerd, en binnen Nederland zijn er ook verschillende aanbieders van uitspraken naast uitspraken.rechtspraak.nl². Zo worden uitspraken

¹ van Opijnen, M. (2014). Op en in het web. *Hoe de toegankelijkheid van rechterlijke uitspraken kan worden verbeterd*, PhD University of Amsterdam.

² Bronnen: [Legal Intelligence Zoekresultaten - Overheid.nl](#) | [Tuchtrecht Uitspraken - Raad van State](#) [European e-Justice Portal - National case law \(europa.eu\)](#)

van de tuchtcolleges op overheid.nl³ gepubliceerd en publiceert de Raad van State ook hun eigen uitspraken⁴.

Binnen de Europese Unie is sprake van kennisdeling op het gebied van uitsprakenpublicatie. Zo is er contact geweest met de rechtspraakorganisaties van Spanje en België, over de wijze waarop zij uitspraken publiceren. Ook is gekeken naar de publicatiesites van andere landen, zoals Estland en Duitsland.

De praktijkvoorbeelden zijn vergeleken met uitspraken.rechtspraak.nl. Deze verschillenanalyse heeft een aantal lessen opgeleverd. Allereerst is er een aantal overeenkomsten te herkennen. Zo wordt de ECLI, uitspraakdatum, het hoofdrechtsgebied en de locatie of instantie vrijwel altijd aangeboden als informatie bij de uitspraak. Ook biedt vrijwel elke uitsprakensite filteropties aan voor uitspraakdatum en instantie. Bij de Raad van State valt de lijst van rechtsgebieden op, waar een meer inhoudelijk en begrijpelijk perspectief is gekozen. Men kan bijvoorbeeld filteren op studentenzaken, of visserij. Daarnaast is er een complete lijst van proceduresoorten die als filter kunnen worden gebruikt.

Bij tuchtrecht.overheid.nl vallen de uitgebreide samenvattingen op, die in meer begrijpelijke taal zijn geschreven. Op de Duitse website⁵ kan gemakkelijk geschakeld worden van de zoekresultatenpagina naar de uitspraakpagina door deze op aparte tabbladen te zetten in dezelfde webpagina. Ook kan in de uitsprakentab worden doorgeklikt naar de volgende en vorige uitspraak. Op de Spaanse website⁶ staat een knop waarmee een link naar de uitspraak direct gekopieerd wordt. Op de Belgische website⁷ staat het aantal raadplegingen vermeld bij elk zoekresultaat, en is het mogelijk om zelf de weergave van de zoekresultaten in te stellen. Op de Estse website⁸ is het mogelijk om te filteren op soort afwikkeling en op de rechter/samenstelling van de rechtbank. De uitsprakensites van de andere landen hebben allen een drempel opgeworpen, een lege zoekactie is niet mogelijk. Dus er moet minimaal één filter of trefwoord worden ingevuld om te uitspraken te kunnen zien. De meeste openen de uitspraak ook gelijk in PDF in een nieuw tabblad. Opvallend is dat de Estse website ook inzicht geeft in de hoeveelheid gepubliceerde uitspraken en bezoekers per periode. Ook hebben zij een zaaksverloopregister, waarin informatie over lopende zaken gedeeld wordt. De geleerde lessen uit bovenstaande analyse zijn meegenomen in het vervolgonderzoek.

³ Overheid.nl | Tuchtrecht

⁴ [Uitspraken - Raad van State](http://Uitspraken-Raad van State)

⁵ [Rechtsprechung im Internet - Entscheidungssuche \(rechtsprechung-im-internet.de\)](http://Rechtsprechung im Internet - Entscheidungssuche (rechtsprechung-im-internet.de))

⁶ Consejo General del Poder Judicial: Buscador de contenidos

⁷ JUPORTAL-zoekmachine

⁸ Exact zoeken-Riigi Teataja

3. Onderzoeksmethoden

Dit hoofdstuk bevat een toelichting op de toegepaste onderzoeksmethoden. In de veranderopgave van het programma is opgenomen dat het ontwerp gebaseerd moet zijn op de behoefte van de gebruiker. In het geval van het raadpleegproces zijn de gebruikers de 'raadplegers' van rechterlijke uitspraken. Deze zijn onder te verdelen in verschillende doelgroepen die verschillende eisen en wensen hebben. Om te herkennen wie de raadplegers zijn is in eerste instantie teruggekeken naar de oriënterende interviews die gehouden zijn in de definitiefase van het programma. Omdat de ontwerpfase om een meer gedetailleerde uitwerking vraagt, is besloten om een enquête uit te zetten op uitspraken.rechtspraak.nl.

3.1 Bureaustudie & data

Zoals in het vorige hoofdstuk al werd vermeld zijn er in 2022 interviews afgenomen om het programma Meer en Verantwoord Publiceren te kunnen definiëren. De resultaten zijn meegenomen in de opzet van het vervolgonderzoek. De doelgroep, definities en de vraagstelling van de enquête zijn hier met name op gebaseerd. Daarnaast is een dashboard opgezet om het programma te voorzien van inzichten over het gebruik van uitspraken.rechtspraak.nl. Het betreft informatie over zoekwoorden, gebruikte functionaliteiten en de hoeveelheid gebruikers. Ook is gekeken naar voorbeelden van uitsprakenpublicatie bij andere instanties en andere landen.

3.2 Enquête

Met behulp van een korte online enquête, die in september 2023 twee weken op uitspraken.rechtspraak.nl heeft gestaan, is input opgehaald bij de gebruikers van de site over het zoeken naar uitspraken. Om de 4359 reacties op de online enquête goed te kunnen analyseren is er een dashboard gemaakt.

In de enquête is o.a. gevraagd of men wilde aangeven tot welke gebruikersgroep men behoorde. Men kon uit de volgende groepen kiezen:

1. Advocatuur	6. Maatschappelijke organisatie
2. Rechterlijke macht	7. Media
3. Juridische dienstverlening	8. Geïnteresseerde burger
4. Bedrijfsleven	9. Betrokkene bij een rechtszaak
5. Onderwijs	10. Anders

Onder de optie 'Anders' werd regelmatig een overheidsinstantie vermeld of aangegeven dat men wetenschapper was. In onderstaande analyse van de enquêteresultaten is daarom overheid als aparte gebruikersgroep toegevoegd. De wetenschappers zijn toegevoegd aan de gebruikersgroep 'Onderwijs' en de gebruikersgroep is hernoemd tot 'Onderwijs & Wetenschap'.

Tabel 1. Vier grootste groepen onder de respondenten:

	GROEP	AANTAL	PERCENTAGE ⁹
1.	Advocatuur	1159	26.6%
2.	Juridische dienstverlening	724	16.6%
3.	Rechterlijke macht	563	12.9%
4.	Overheid (rijk, provincie, gemeente en bestuursorganen)	450	10.3%

Bovenvermelde groepen zijn te vatten onder de noemer 'juridisch professionals' en vormen gezamenlijk twee derde van alle respondenten.

Hoewel de grote hoeveelheid respondenten een bepaalde mate van betrouwbaarheid brengt, blijft discussie mogelijk over de mate waarin deze respondenten de enquête juist hebben ingevuld. Zo bleek gedurende de interviews dat een aantal respondenten zichzelf in een bepaalde gebruikersgroep hadden geplaatst, die vanuit het perspectief van de onderzoekers anders zou

⁹ Percentage van het totale aantal respondenten

moeten zijn. Daarbij gaven sommigen aan dat ze de enquête in beeld kregen voordat ze met hun zoekactie waren begonnen, wat het lastiger maakte de enquête betrouwbaar in te vullen. De resultaten bevatten nog steeds voldoende relevante informatie, al is het advies om hieruit voortkomende constatering via een andere weg te verifiëren. Door de combinatie met interviews wordt dit afgevangen.

3.3 Interviews

Vervolgens is op basis van een gewogen steekproef op basis van de gebruikersgroep een deel van de respondenten uitgenodigd voor een interview. Van de 100 gemaakte respondenten is uiteindelijk met 26 respondenten gesproken. De verdeling van de respondenten was:

- 5 Rechtspraakmedewerkers
- 14 Juridische professionals van andere organisaties:
 - 5 advocaten
 - 3 uit andere organisaties in het rechtspraakdomein (bijvoorbeeld Openbaar Ministerie en Hoge Raad)
 - 7 juristen in organisatie buiten het rechtspraakdomein (overheidsorganisaties en bedrijfsleven)
- 1 Onderwijzer en 2 Wetenschappers
- 3 mensen uit het bedrijfsleven zonder juridische achtergrond
- 1 Procespartij

Met name de juridisch professionals reageerden op de uitnodiging. De procespartijen en geïnteresseerde burgers waren ondervertegenwoordigd. Mede daarom is besloten om een tweede ronde aan interviews te houden, waarin met 19 interne juridisch professionals en 9 procespartijen/geïnteresseerde burgers is gesproken. In totaal is dus met 54 respondenten gesproken.

De interviews hadden een semigestructureerde opzet waarbij gebruik werd gemaakt van een prototype van het zoekresultatenschermb. Dit prototype is een schets waarin ideeën voor verbeteringen zijn meegenomen, het is geen weergave van de definitieve toekomstige situatie. De interviews duurden tussen de 40 en 60 minuten. Na het stellen van een aantal open vragen werd het prototype geïntroduceerd. Na de eerste ronde is het prototype aangepast op basis van de opgehaalde input. Ook na de tweede ronde is het prototype bijgewerkt. Deze kan als visuele basis dienen voor een vervolgesprek met de uiteindelijke ontwerpers van de website. Het bijgewerkte prototype is te vinden in bijlage B.

Een deel van de interviews werd via videobellen afgenomen, een ander deel telefonisch. Wanneer het interview telefonisch werd gehouden kon het prototype niet worden gebruikt. Het alternatief was dat de respondent naar de huidige website ging om daar de zoekmogelijkheden te bekijken als visuele ondersteuning. Ook werd in de tweede ronde de website www.voorrecht-rechtspraak.nl als visuele ondersteuning gebruikt wanneer burgers/leken geïnterviewd werden. Deze website is gecreëerd om burgers met een rechtsvraag van informatie te voorzien op een laagdrempelige wijze, met als doel de toegankelijkheid van de Rechtspraak te vergroten. De website bevat een zaakvergelijker, waarbij uitspraken op een andere wijze worden getoond. Het idee was dat deze pagina de behoeften die deze doelgroep had mogelijk al zou vervullen. Op het moment van schrijven (aug 2024) bevat de website enkel nog Vereniging van Eigenaren (VvE)-gerelateerde informatie.

Op basis van de enquête en de interviews zijn de eisen en wensen van de raadplegers in kaart gebracht. In dit rapport zijn de resultaten beschreven en is een overzicht gemaakt van de eisen en wensen. De respondenten zijn niet met naam benoemd, zij hebben vertrouwelijk hun inbreng gegeven.

4. Resultaten

De enquête en de twee interviewrondes hebben grotendeels op gelijke onderwerpen informatie opgehaald. De resultaten worden per onderwerp beschreven, waarbij telkens onderscheid is gemaakt waar de informatie is opgehaald. Waar nodig is ook onderscheid gemaakt tussen de doelgroepen.

4.1 Gebruiksdoelen

In de enquête konden respondenten aangeven waarom men zoekt naar uitspraken. Ze mochten hierbij meerdere gebruiksdoelen aanvinken.

- 54.5% van de respondenten gaf aan uitspraken te zoeken ter voorbereiding op een rechtszaak en 26% om de kansen in een toekomstige zaak in te schatten.
- Ruim 26% van de respondenten gaf aan te zoeken uit algemene interesse en ruim 19% noemde als het gebruiksdoel nieuwsgaring.
- 15% zocht in verband met het schrijven van een boek of artikel.

Daarnaast werden in de 'Anders ...'-categorie (12.5%) vaak 'onderwijs' en 'het bijhouden van vakkennis' als gebruiksdoel genoemd.

De overige gebruiksdoelen waaruit men kon kiezen (onderzoek, voorlichting, productontwikkeling, mediacampagne) scoorden ieder lager tot veel lager dan de 12.5% van de 'Anders ...'-categorie.

Interviews ronde 1

De geïnterviewden is gevraagd met welk doel zij de site uitspraken.rechtspraak.nl bezoeken. De genoemde gebruiksdoelen zijn in lijn met de gebruiksdoelen van de enquête doordat ook bij de interviews het merendeel juridisch professional was. Men deed jurisprudentieonderzoek ten behoeve van een zaak, wilde de vakkennis bijhouden, zocht om materiaal voor onderwijs, een boek of artikel te verzamelen of zocht uit algemene interesse.

Interviews ronde 2

Van de zes geïnterviewde personen in de categorie geïnteresseerde burgers en procespartijen bekeken twee personen uitspraken puur uit algemene interesse; de overige vier zochten uitspraken ter voorbereiding op een rechtszaak.

Net als de externe juridisch professionals zoeken de interne juridisch professionals naar uitspraken om jurisprudentieonderzoek voor een zaak te doen en om de vakkennis bij te houden.

4.2 Zoekscenario's

Respondenten is gevraagd op welke site zij begonnen zijn met zoeken naar uitspraken. De geboden opties waren: Google, rechtspraak.nl en Anders ...

20.9% van de respondenten geeft aan de zoektocht naar uitspraken niet via rechtspraak.nl begonnen te zijn maar via Google. Onderstaande groepen doen dat relatief gezien het meest. Verscheidene respondenten hebben in de enquête aangegeven dat ze Google prettiger vinden voor 'vrije' zoekopdrachten en daarmee sneller tot relevante zoekresultaten komen.

Groepen die relatief veel Google als startpunt gebruiken:

	GROEP	PERCENTAGE ¹⁰
1.	Betrokkene bij zaak	34.6%
2.	Onderwijs	30.9%

Tabel 1

19.2% van de respondenten geeft aan de zoektocht naar uitspraken via een andere ingang dan rechtspraak.nl of Google begonnen te zijn.

¹⁰ Percentage van de gebruikersgroep

De geïnteresseerde burger komt relatief vaak op uitspraken.rechtspraak.nl door verwijzingen op LinkedIn, X (voorheen Twitter), Facebook en blogs.

De overige 59.9% van de respondenten start op uitspraken.rechtspraak.nl om naar uitspraken te zoeken. Hen is gevraagd welke zoekvelden zij gebruiken om hun zoekopdrachten te formuleren. Er konden meerdere opties worden aangevinkt.

Gebruikte zoekfunctionaliteit op uitspraken.rechtspraak.nl:

	FUNCTIONALITEIT	PERCENTAGE ¹¹
1.	Zoektermen	64.7%
2.	ECLI of LJN	35.0%
3.	Instantie en/of rechtsgebied	20.6%
4.	Datum of periode	13.4%

Tabel 2

Op zaak/parketnummer en op vindplaatsen wordt beduidend minder gezocht. In de 'Anders ...'-categorie hebben veel mensen aangegeven dat ze uitspraken hebben bekeken via het weekoverzicht. Dit verklaart mogelijk het lagere gebruik van de datum-zoekvelden.

Meest voorkomende rollen binnen respondenten die niet vonden wat ze zochten:

	GROEP	PERCENTAGE ³
1.	Betrokkene bij zaak	49.2%
2.	Burger	22.3%
3.	Bedrijfsleven	21.3%

Tabel 3

Over het algemeen konden respondenten goed vinden wat ze zochten. Slechts 12.7% procent van alle respondenten geeft aan niet gevonden te hebben wat ze zochten. Dit percentage is mogelijk hoger dan het werkelijke percentage omdat een deel van de respondenten aangaf nog niet klaar te zijn met zoeken op het moment dat zij de enquête invulden. Vooral bij de groepen die geen juridisch professional zijn is het percentage mensen dat niet gevonden heeft wat ze zochten hoger. Opvallend is dat precies deze gebruikersgroepen relatief vaak vragen om meer uitspraken te publiceren.

Eerste ronde interviews

De geïnterviewden is gevraagd aan de hand van een concreet voorbeeld te vertellen hoe zij naar uitspraken zoeken. Daarbij kwamen de volgende drie zoekscenario's naar voren:

1. Zoeken naar één specifieke uitspraak. Vaak komt men hierbij via een link direct in de uitspraak op uitspraken.rechtspraak.nl terecht. In de overige gevallen voert men vaak een ECLI of zaaknummer in het zoekscherm in.
2. Zoeken naar de nieuwste uitspraken in een bepaald rechtsgebied of van een bepaalde instantie. Dit gebeurt overwegend via het weekoverzicht of de nieuwsbrief maar soms ook m.b.v. de filters in het zoekscherm.
3. Zoeken naar een zo compleet mogelijke verzameling uitspraken over een bepaald onderwerp. Dit scenario verloopt via het zoekscherm, waarbij men met name op zoektermen zoekt, vaak i.c.m. één of meer filters. Er wordt hierbij weinig gebruik gemaakt van de zoekoperatoren. Alleen de aanhalingstekens (exact zoeken) worden regelmatig genoemd maar het zoekresultaat is dan vaak niet bevredigend.

Met name het laatste scenario wordt als lastig ervaren. Omdat rechters landelijk gezien geen standaardterminologie hanteren is het soms moeilijk de juiste zoektermen te vinden. Een aantal

¹¹ Percentage van de respondenten die op uitspraken.rechtspraak.nl begonnen zijn met zoeken

mensen suggereert daarom de zoekmachine beter op synoniemen te laten zoeken (semantisch zoeken) of om de zoekmachine synoniemen te laten voorstellen.

Als het zoeken op uitspraken.rechtspraak.nl te moeizaam gaat, switcht men naar Google. Met Google worden sneller relevante uitspraken gevonden. Legal Intelligence en Kluwer InView (voorheen Navigator) gebruikt men voor aanvullende informatie, maar de interactie met uitspraken.rechtspraak.nl wordt als prettiger ervaren: commerciële applicaties hebben te veel features, zijn traag en vereisen dat je inlogt.

De meest gebruikte filters zijn Instanties, Rechtsgebied en Periode. Er lijkt daarentegen weinig gebruik gemaakt te worden van de opties Zoeken in, Zoeken binnen ... (voor veel mensen onduidelijk wat deze optie inhoudt) en Uitspraak/conclusie ("alleen van toepassing op de HR en je wil ze toch in samenhang zien"). In het zoekresultatenschermbij de zoekopdracht nog verder gespecificeerd worden; er wordt daarbij weinig gebruik gemaakt van de Bijzondere kenmerken. Bij het toepassen van filters in een vrije zoekopdracht ervaren veel mensen een spanningsveld tussen enerzijds niets willen missen (en dus een ruime zoekopdracht formuleren) vs. te veel niet-relevante zoekresultaten krijgen (en dus een zeer specifieke zoekopdracht formuleren). Het niets willen missen maakt dat subrechtsgebieden en bijzondere kenmerken vaak niet aangevinkt worden in een zoekopdracht; men weet dat deze velden slecht gevuld worden.

Zoekfunctionaliteiten die men nu mist zijn het kunnen zoeken op zittingsplaats (i.p.v. instantie) bij vreemdelingenrecht en een apart zoekveld voor wetsartikelen (i.p.v. invoeren als vrije tekst zoekterm).

In het zoekresultatenschermbij de inhoudsindicatie voor verreweg de meeste mensen het belangrijkste evaluatiemiddel.

Tweede ronde interviews

Van de categorie geïnteresseerde burgers/procespartijen gaven twee geïnteresseerden aan zelden zelf actief te zoeken op uitspraken.rechtspraak.nl maar meestal via een link op Twitter of in een blog naar een specifieke uitspraak op uitspraken.rechtspraak.nl te navigeren.

Degenen die betrokken zijn bij een rechtszaak zijn hun zoektocht vaak initieel gestart via Google maar gaan later direct naar uitspraken.rechtspraak.nl en zoeken op zoektermen, soms in combinatie met filters. Daarbij geven drie van de zes aan het filteren op subrechtsgebied niet interessant te vinden of er te weinig kennis voor te hebben. Van de andere drie geeft één aan dat de vulling van het gegeven 'subrechtsgebied' bij de uitspraak slecht is.

Bij de zoekresultaten valt op dat:

- Drie van de zes de voorkeur geven aan een standaardsortering op datum boven de huidige sortering op relevantie.
- Drie van de zes de voorkeur geven aan een uitgebreidere inhoudsindicatie in klare taal. Van de andere drie geeft één aan dat de huidige inhoudsindicatie in ieder geval kwalitatief beter moet worden.
- Drie van de zes een kanttekening plaatsen bij het gegeven Vindplaatsen: dat is überhaupt niet interessant voor burgers want artikelen zitten achter een betaalmuur. Er zou duidelijk onderscheid gemaakt moeten worden tussen betaalde artikelen en vrij toegankelijke artikelen.

Tot slot geven drie van de zes uit zichzelf aan tevreden tot zeer tevreden te zijn met de huidige website.

4.3 Wensen en tips

Analyse van de ontvangen verbeter tips uit de enquête

In de enquête hebben we om verbeter tips t.a.v. de site uitspraken.rechtspraak.nl gevraagd. Een deel van de respondenten heeft geen input gegeven op deze vraag (65.2%), een ander deel heeft hier wel op gereageerd maar niet in de vorm van een relevante verbeter tip (men uitte een klacht

over de Rechtspraak, gaf een compliment over de huidige website of schreef dat men geen tips heeft) (12%). De overige respondenten (22.8%) hebben ieder één of meer tips gegeven, wat geresulteerd heeft in 1611 verbetertips. Een cijfermatig overzicht is te vinden in bijlage C.

Om een beeld te krijgen wat de verschillende gebruikers(groepen) belangrijk vinden, zijn de tips ingedeeld in de volgende categorieën:

- **Geef betere inhoudsindicaties**

Men wil graag bij iedere uitspraak een inhoudsindicatie, meer uniformiteit in de inhoudsindicaties, uitgebreidere inhoudsindicaties die beter de kern van de uitspraak weergeven (niet één enkele afkorting maar ook weer geen lange lap tekst), de belangrijkste rechtsoverwegingen en wetsartikelen vermeld zien, het oordeel vermeld zien. Over de vorm is men verdeeld: sommigen willen graag dat een inhoudsindicatie bondig is, en juridische termen bevat, anderen hebben liever lopende zinnen in klare taal.

- **Voeg zoekfunctionaliteit toe**

De wensen in deze categorie zijn redelijk divers. Vaak genoemde tips zijn dat men wil kunnen zoeken op wetsartikelen (wat door de huidige slechte vulling van het kenmerk niet kan), dat bijzondere kenmerken nu een onlogische lijst is en ze liever op proceduresoort willen kunnen filteren, en dat men beter wil kunnen filteren op subrechtsgebieden (er ontbreken nu allerlei subrechtsgebieden en onderwerpen). Ook wordt in de huidige situatie het zoeken op combinaties van zoektermen en het gebruik van de zoekoperatoren als lastig ervaren. Daarnaast levert het vaak niet de gewenste resultaten op.

Als nieuwe zoekfunctionaliteit ziet men graag suggesties voor vergelijkbare uitspraken, een autocorrectie op ingevoerde zoektermen, een notificatieservice en men wil graag kunnen zoeken op de uitkomst van de zaak, bijvoorbeeld toegewezen of afgewezen, vrijspraak of strafoplegging.

- **Verbeter de user interface**

Dé grote irritatie t.a.v. de huidige user interface is dat maar een beperkt aantal zoekresultaten getoond wordt, men moet klikken om meer zoekresultaten te zien en het scherm springt vervolgens terug naar het eerste zoekresultaat. Dit leidt tot veel extra klik- en scroll-acties. Het liefst wil men door de lijst met zoekresultaten heen kunnen scrollen zonder bij te hoeven laden. Als men een zoekresultaat aanklikt, moet men deze in een nieuw tabblad openen terwijl de overzichtspagina met resultaten open blijft staan. De zoekresultaten die men al bekeken heeft moeten in het overzicht een andere kleur krijgen. Dit blijkt een bekend probleem dat afhankelijk van het apparaat dat men gebruikt wel of niet opspeelt.

Daarnaast wil men zoekresultaten, waarvan men heeft vastgesteld dat deze niet relevant zijn voor de zoekopdracht, uit het overzicht kunnen verwijderen.

Suggesties over de presentatie van de uitspraaktekst zelf betreffen het toevoegen van een klikbare inhoudsopgave waarmee snel naar bepaalde tekstgedeelten gesprongen kan worden, het markeren van de zoektermen in de uitspraaktekst met verschillende kleuren en het uitlichten van belangrijke tekstdelen.

- **Publiceer meer uitspraken**

In een substantieel deel van de verbetertips wordt gevraagd meer uitspraken te publiceren. Sommige respondenten vragen zelfs expliciet alle rechterlijke uitspraken te publiceren; anderen geven aan wel meer te willen maar niet in alles geïnteresseerd te zijn (bijv. niet in verstekvonnissen) of juist geïnteresseerd te zijn in meer uitspraken van een bepaald type (bijv. oudere uitspraken of uitspraken uit een bepaald rechtsgebied).

- **Verbeter de zoekresultaten**

Zoektermen en combinaties van zoektermen, ook als letterlijk wordt gezocht m.b.v. de zoekoperator "", leveren te veel irrelevante zoekresultaten op. Een groot deel van de mensen die een tip in deze categorie heeft gegeven, constateert dat ze met dezelfde zoektermen via Google wel op relevante zoekresultaten uitkomt.

- **Breng meer relaties en verwijzingen aan**

Men wil graag dat relaties tussen uitspraken in eerste aanleg, hoger beroep en cassatie beter gelegd worden zodat men de hele keten beide kanten op goed kan volgen. Dit geldt ook voor de relaties tussen tussenuitspraken en einduitspraak.

Als een uitspraaktekst een verwijzing naar een andere uitspraak of naar wet- en regelgeving bevat, wil men daar via een hyperlink naartoe kunnen springen.

Een aantal mensen suggereert inhoudelijk vergelijkbare uitspraken aan elkaar te linken.

- **Geef betere uitleg over de zoekfunctionaliteit of maak deze intuïtiever**

Uit een aantal tips blijkt dat men niet bekend is met de huidige zoekoperatoren of niet goed weet hoe de huidige filters werken. Daarnaast vraagt een aantal mensen expliciet om meer uitleg over de geboden zoekfunctionaliteit. Zij beschouwen het ontdekken van de zoekoperatoren als tijdrovend en de huidige documentatie omtrent zoekoperatoren moeilijk vind- en leesbaar.

- **Ga minder of anders pseudonimiseren**

Mensen, die in deze categorie een verbeterpunt hebben gegeven, vinden dat het pseudonimiseren van de uitspraak ten koste gaat van de leesbaarheid. Ook wordt het zoeken erdoor bemoeilijkt.

Men zou graag willen dat er minder rigoureuus wordt gepseudonimiseerd. Handelsnamen, bestuursorganen en namen van advocaten, deskundigen en professioneel gemachtigden zou de Rechtspraak moeten laten staan. Nu gaat dit wel eens mis, en worden ze alsnog gepseudonimiseerd.

Het gebruik van andere pseudoniemen zou de leesbaarheid van gepseudonimiseerde uitspraken verhogen. Voorstellen die op dit vlak gedaan worden zijn:

- Gebruik geen ingewikkelde constructies zoals bijv. [ged.conv./eis.reconv.] als pseudoniem.
- Gebruik niet de rol die een partij in het geschil heeft (bijv. eiser/gedaagde) als pseudoniem maar de rol die de partij in het dagelijkse leven heeft (bijv. werkgever/werknemer, huurder/verhuurder, consument/bedrijf of koper/verkoper).
- Gebruik bij meerdere personen met eenzelfde rol i.p.v. volgnummers (zoals gedaagde 1, gedaagde 2, etc.) liever fictieve namen.

- **Voeg andere gegevens toe aan het register**

De verbeterpunten in deze categorie gaan over het toevoegen van extra kenmerken aan uitspraken (bijv. een indicatie of een uitspraak onherroepelijk is of niet), het inzichtelijk maken dat en waarom een uitspraak (nog) niet gepubliceerd is, en het toevoegen van onderliggende documenten (bijv. vergunningen, dagvaarding, beroepschrift) aan een uitspraak.

- **Verbeter de uitspraaktekst**

Men wil verbeteringen m.b.t. taalgebruik, structuur en schrijffouten in de uitspraakteksten:

- Gebruik klare taal. Een enkeling geeft aan dat bepaalde uitspraakteksten zelfs als jurist niet te volgen zijn.
- Breng meer structuur aan in de teksten (bijv. door dikgedrukte kopjes tussen alinea's) zodat ze overzichtelijker worden.
- Men stoort zich aan schrijffouten in namen en wisselende schrijfwijzen van woorden.

- **Verbeter de vindbaarheid via externe zoekmachines**

Deze categorie betreft klachten dat bij het zoeken met een ECLI via Google de op uitspraken.rechtspraak.nl gepubliceerde uitspraak niet wordt gevonden. Inmiddels zou dit probleem verholpen moeten zijn.

- **Publiceer minder uitspraken**

Een klein aantal mensen geeft aan dat er nu al regelmatig uitspraken gepubliceerd worden die voor hen geen toegevoegde waarde hebben. Het betreft dan de standaarduitspraken die juridisch niet vernieuwend zijn.

- **Verbeter de prestaties**

Het merendeel van de mensen is zeer tevreden over de snelheid van uitspraken.rechtspraak.nl. Een zeer kleine groep zegt toch prestatieproblemen te ondervinden. Dit betreft met name mensen die uiteindelijk niet gevonden hebben wat ze zochten.

- **Overige tips**

Een kleine maar zoals de naam al aangeeft zeer diverse categorie verbeter tips.

Een greep: een verzoek om te zorgen dat uitspraken sneller online staan, de wens om makkelijker de publicatie van een uitspraak aan te kunnen vragen, klachten over fouten of inconsistenties in de pseudonimisering van uitspraken, etc.

Alternatieve clustering gebruikers

Gebruikers kunnen worden geclusterd tot in hoofdstuk 2 genoemde gebruikersgroepen. Gebruikers kunnen ook op andere manieren geclusterd worden zoals bijv. de groep mensen die gevonden hebben wat ze zochten tegenover de groep die dat niet gelukt is.

Mensen die niet gevonden hebben wat ze zochten hebben de volgende top drie van tipcategorieën:

1. Publiceer meer uitspraken;
2. Verbeter de zoekresultaten;
3. Voeg zoekfunctionaliteit toe.

De top drie van degenen die wél vonden wat ze zochten is:

1. Geef een betere inhoudsindicatie;
2. Voeg zoekfunctionaliteit toe;
3. Verbeter de user interface.

Beide groepen willen graag verbetering van de bestaande zoekfunctionaliteit of de toevoeging van nieuwe zoekfunctionaliteit. Maar waar degenen die niet gevonden hebben wat ze zochten vooral de nadruk leggen op het publiceren van meer uitspraken en het verbeteren van de zoekresultaten, hebben degenen die wel gevonden hebben wat ze zochten vooral tips ingediend om het zoeken naar uitspraken makkelijker te maken: zij willen een kwalitatief betere en uniformere inhoudsindicatie, en een verbetering van de user interface.

Een andere opdeling van gebruikers is die in juridisch professional vs. geen juridisch professional. Uit Tabel 1 blijkt dat verreweg de meeste respondenten juridisch professional zijn. We zien langs de lijn juridisch professional / geen juridisch professional een drietal duidelijke verschillen:

- Alleen bij de juridisch professionals *Advocatuur*, *Rechterlijke macht*, *Juridische dienstverlening* en *Media* (veelal juridische vakbladen) is 'Verbeter de zoekresultaten' een top 3 tipcategorie.
- Daarentegen is alleen bij de 'lekengroepen' *Burgers*, *Bedrijfsleven* en *Betrokkenen bij een rechtszaak* 'Publiceer meer uitspraken' een top 3 wens. Ook vragen met name *Betrokkenen* relatief vaak om extra gegevens, zoals aan een uitspraak gerelateerde documenten, te publiceren.
- De tipcategorie 'Geef een betere inhoudsindicatie' staat bij vrijwel alle gebruikersgroepen in de top 3. Alleen voor *Betrokkenen bij een rechtszaak* en *Burgers* is dit geen top 3 wens.

Zie Bijlage C. Analyse verbeter tips uit enquête voor een matrix van gebruikersgroepen en tipcategorieën.

Tips eerste interviewronde

Net als in de enquête is in de interviews naar verbeter tips gevraagd. Daarin zijn t.o.v. de enquête geen nieuwe zaken naar voren gekomen. Men wil graag dat formele relaties altijd gelegd worden zodat de hele keten bekeken kan worden, links naar vergelijkbare uitspraken en een aanduiding of er beroep is aangetekend tegen een uitspraak. De onderverdeling en toekenning van rechtsgebieden zou beter moeten. Ook zou het fijn zijn als er binnen de Rechtspraak keywords worden afgesproken én gebruikt in uitspraken en inhoudsindicaties.

Daarnaast wil men functionaliteiten die men van Google kent: per zoekresultaat een tekstpassage waar het zoekwoord in voorkomt, suggesties t.a.v. verkeerd gespelde zoektermen en semantisch zoeken. Qua sortering van de zoekresultaten geeft een groot aantal mensen de voorkeur aan een sortering op datum i.p.v. relevantie.

Ten aanzien van de gepseudonimiseerde uitspraaktekst is het advies om pseudoniemen te gebruiken die makkelijk leesbaar zijn en waarmee partijen makkelijk van elkaar onderscheiden kunnen worden. De pseudonimiseringsregels zouden eenduidiger moeten worden toegepast. Naast al deze verbetertips zegt men echter ook: "R.nl is eenvoudig, dat is echt de kracht", "Onderschat niet dat het huidige product prachtig is, ...".

Tips tweede interviewronde

In de tweede interviewronde hebben de respondenten eveneens verbetertips gegeven. In deze ronde zijn ook hier vergeleken met de enquête en de eerste interviewronde geen nieuwe verbetertips aan het licht gekomen. Zo is voornamelijk terug te zien dat men wil kunnen zoeken op wetsartikelen, beter wil kunnen filteren op (sub)rechtsgebieden en tipt om op het gebied van zoekfunctionaliteiten een voorbeeld te nemen aan Google.

4.4 Feedback op het prototype

Het prototype is na de eerste interviewronde aangepast op basis van de opgehaalde feedback. In deze paragraaf wordt eerste de feedback van de eerste ronde beschreven, en vervolgens die van de tweede ronde.

Eerste interviewronde

De belangrijkste bevinding t.a.v. het prototype in de eerste interviewronde was dat het relevantie-vinkje, dat het programmteam bedacht had om in de toekomst de verzameling uitspraken doorzoekbaar te houden, overwegend negatief werd ontvangen.

Sommigen vonden het een interessant idee, de meesten zouden het niet gebruiken met als redenen dat relevantie afhankelijk is van de individuele zoekvraag, de definitie van relevantie en de criteria om een uitspraak als relevant te classificeren niet duidelijk zijn en het niet aan de Rechtspraak is om daarover een oordeel te vellen.

Maatschappelijk relevante uitspraken zou men bovendien eerder via Google of de NOS bekijken, niet via rechtspraak.nl.

Problemen die men ziet zijn het gebrek aan consensus over goede criteria en de tijdgebondenheid van de classificering, waardoor de indeling óf verouderd óf zeer bewerkelijk is. Men vindt dat mensen het zelf moeten oplossen door de juiste keuze van zoektermen, men zou een neutralere categorisering willen of een relevantiesortering i.p.v. een filter.

Daarnaast is in het prototype geëxperimenteerd met een inhoudelijke titel en een makkelijk leesbare inhoudsindicatie.

Ten aanzien van de inhoudelijke titel waren de meningen verdeeld. De groep die niet heel enthousiast was vroeg zich af waar die titel vandaan komt en verwachtte dat het meer werk zou zijn. Men vond het dubbelop: je hebt al de inhoudsindicatie dus dit voegt niets toe. Men merkte op dat een inhoudelijke titel alleen zin heeft als deze onderscheidend is; hoe kan dat gewaarborgd worden? Sommigen stelden voor uitspraken een unieke naam te geven, gerelateerd aan de inhoud, om uitspraken snel te kunnen herkennen; een suggestie die ook werd gedaan om uitspraken makkelijker vindbaar te maken. Veel mensen willen de ECLI terugzien in de titel.

De groep die wél enthousiast was over de nieuwe titel gaf aan er meer aan te hebben bij de snelle evaluatie van de zoekresultaten dan aan de huidige, samengestelde titel. Volgens deze mensen staat in de huidige titel juist veel informatie dubbelop.

Ook over een inhoudsindicatie in 'klare' taal waren de meningen verdeeld. Veel juridisch professionals geven aan dat deze langere inhoudsindicatie met meer eenvoudige taal waarschijnlijk beter aansluit bij het bredere publiek maar dat ze zelf de voorkeur geven aan een bondige, meer 'technische' inhoudsindicatie. Iedereen is het er over eens dat de kwaliteit van de huidige inhoudsindicaties heel wisselend is en dat het ontbreekt aan uniformiteit.

In het prototype waren in de inhoudsindicatie hyperlinks verwerkt. De meeste mensen verwachtten daarachter een definitie van de term maar er werden ook alternatieve toepassingen genoemd: een link naar een wetsartikel, een vergelijkbare of eerdere uitspraak, de relevante passage in een

procesreglement, de relevante passage in de uitspraak of de optie om de term als zoekterm toe te voegen.

Het toevoegen van uitleg ziet men vooral als nuttig voor niet juridisch geschoolden. Risico's die men bij het gebruik van hyperlinks in de inhoudsindicatie ziet: voor sommige termen is geen eenduidige definitie te geven, het is extra werk, veel hyperlinks maken de inhoudsindicatie onleesbaar. Bovendien vindt niet iedereen een hyperlink van toegevoegde waarde: er staat al veel uitleg op uitspraken.rechtspraak.nl en als mensen meer uitleg nodig hebben zoeken ze hier zelf naar via Google of andere algemene zoekmachines.

Naast hyperlinks is in de inhoudsindicatie van het prototype geëxperimenteerd met vetdrukken van de belangrijkste termen. De meerderheid vindt dit prettig om snel tekst te kunnen scannen en om op ideeën voor nieuwe zoektermen te komen. Een klein aantal mensen geeft aan dat het voor hen de leesbaarheid verminderd.

Tweede interviewronde

Ook van de groep burgers/procespartijen hebben we tips en feedback op de huidige uitspraken.rechtspraak.nl-schermen en het prototype ontvangen. Hierin zit echter niet een heel duidelijk afwijkende lijn ten opzichte van de andere gebruikersgroepen. Er worden veel knelpunten benoemd en wensen geuit die in bovenstaande hoofdstukken en paragrafen al voorbij zijn gekomen.

Wel bleek dat 'leken' niet per definitie de voorkeur geven aan inhoudelijke titels en uitgebreidere inhoudsindicaties met minder vakterminologie. Sommigen gaven aan een switch tussen een compacte, vaktechnische weergave en een uitgebreidere weergave in eenvoudigere taal een interessant idee te vinden: "In bepaalde gevallen ben je een deskundige en in andere een leek. Zou wel een interessante toevoeging zijn als je zelf de keuze kan maken."

VoorRecht

Zes van de negen mensen die zich als burger of betrokkene hadden opgegeven voor een interview zijn niet alleen het prototype voorgelegd maar is ook om hun mening gevraagd over de Zaakvergelijker op de website van VoorRecht. VoorRecht is een initiatief van de Rechtspraak met als doel mensen te helpen snel, betaalbaar en doelgericht VvE-problemen op te lossen. Er loopt op moment van schrijven (aug 2024) een pilot bij de rechtbank Noord-Holland. De site bevat een Zaakvergelijker waarmee mensen uitspraken kunnen vinden, die voor hun probleem relevant zijn. In tegenstelling tot uitspraken.rechtspraak.nl bevat het zoekscherm van VoorRecht een zoekbalk om zoektermen in te voeren maar geen filters. Dit sluit meer aan bij het zoeken zoals mensen dat gewend zijn van zoekmachines als Google.

Drie mensen vinden dat de schermen te veel tekst bevatten, twee mensen missen de metagegevens bij de zoekresultaten en één persoon mist de filters in het zoekscherm om detail in de zoekopdracht aan te brengen. Twee mensen geven aan het semantisch zoeken à la Google wél te waarderen.

4.5 Meer publiceren

In deze paragraaf worden de inzichten van de geïnterviewden omtrent het publiceren van meer uitspraken besproken. Dit wordt, net zoals in de voorgaande paragrafen, besproken per interviewronde.

Eerste interviewronde

De meeste geïnterviewden reageerden positief op de doelstelling van het programma om meer uitspraken te publiceren. Sommigen vroegen ook om meer gerelateerde documenten te publiceren (deskundigenrapporten, dagvaarding, etc.).

Tegelijkertijd geven veel mensen aan dat niet alle uitspraken interessant zijn (bijv. verstekvonnissen en niet-ontvankelijk verklaringen). De Rechtspraak moet bij het publiceren wel selectief blijven en het niet voor de getallen doen. Men hoeft niet vijftien dezelfde uitspraken te zien maar wil wel weten dat er nog veertien vergelijkbare uitspraken zijn geweest. Daarbij wil men kunnen zien dat een specifieke uitspraak niet gepubliceerd is zodat ze deze eventueel kunnen opvragen.

Op de vraag wat aan de huidige website aangepast zou moeten worden bij een veel grotere verzameling gepubliceerde uitspraken, gaf een aantal mensen aan geen problemen te verwachten met het zoeken omdat hun zoekgebied heel klein is of omdat iedereen toch al gewend is om in grote hoeveelheden data te zoeken met bijv. Google.

Ook waren er geïnterviewden die geen problemen verwachten bij het zoeken, maar bij de aanlevering van de uitspraken of die bang zijn dat de performance van de website zal verslechteren.

De mensen die wél zeggen bij meer gepubliceerde uitspraken betere zoekfunctionaliteiten nodig te hebben willen graag goed kunnen zoeken op wetsartikel, een betere opdeling van de rechtsgebieden, hun zoekopdracht makkelijker kunnen verfijnen en kwalitatief betere inhoudsindicaties.

Tweede interviewronde

Alle zes in de tweede ronde geïnterviewde geïnteresseerde burgers/procespartijen vinden dat er meer uitspraken gepubliceerd moeten worden en verwachten geen problemen t.a.v. de vindbaarheid als er substantieel meer gepubliceerd gaat worden. Hooguit moet de huidige zoekfunctionaliteit worden aangescherpt.

In dit kader vraagt een aantal van hen om ook uitspraken van andere instanties (zoals het Europees Hof van Justitie) of processtukken toe te voegen.

5. Conclusie en aanbevelingen

Op basis van de resultaten zijn verschillende conclusies en aanbevelingen geformuleerd. De aanbevelingen hebben vooral betrekking op de IV-vernieuwing en geven hiermee ook een eerste inzicht in het pakket van eisen en wensen dat hiervoor opgeleverd zal worden.

5.1 Specifieke behoeften per gebruikersgroep

De verschillen in wensen en behoeften vallen niet altijd duidelijk samen met de grenzen van de vooraf gedefinieerde gebruikersgroepen. Sommige juridisch professionals geven aan klare taal, met name in de inhoudsindicatie, te waarderen zodra ze buiten hun eigen rechtsgebied komen. Daarentegen zijn burgers door jarenlange procedures soms professionals geworden op het gebied van hun eigen rechtszaak. Uit de resultaten is geconcludeerd dat de verschillen tussen eisen en wensen van de gebruikers met name afhankelijk zijn van zoekvaardigheden en kennis over het onderwerp waarop gezicht wordt. De juridische professional heeft buiten het eigen vakgebied gelijksoortige behoeften als een geïnteresseerde zonder juridische achtergrond.

Er waren geen respondenten die weinig zoekvaardigheden en weinig inhoudelijke kennis hadden over het onderwerp waar ze in zochten. Het zou kunnen dat mensen in dat spectrum geen gebruik maken van de website, of dat zij de enquête niet hebben ingevuld of niet op de interviewuitnodiging hebben gereageerd. Er is in ieder geval geen data opgehaald over deze groep.

5.1.1 Geïnteresseerden

Deze gebruikersgroep richt zich op de raadgevers die weinig tot gemiddeld kennis hebben over het onderwerp waar ze naar zoeken. Ze hebben gemiddeld tot veel zoekvaardigheden. In de respondenten waren een aantal gebruikers te zien die in sommige situaties in deze groep vielen. Zo was er een respondent die geen juridische achtergrond had, maar wel altijd interesse in de Rechtspraak heeft gehad en daarom bij rechtsvragen van zichzelf of van vrienden eerst zelf onderzoek doet. De uitspraken gebruikt deze persoon dan om antwoord te krijgen op die vragen. Ook waren er mensen met een juridische achtergrond, die soms vanuit een privé-situatie naar uitspraken zochten buiten hun expertise. Bijvoorbeeld een rechter binnen het civiel recht, die uit interesse strafrechtzaken die in het nieuws komen volgt.

Deze doelgroep is geholpen met een uitgebreide en eenvoudig te begrijpen inhoudsindicatie. Voor hen is het vermogen om snel te kunnen selecteren minder belangrijk. Zij zien graag de uitkomst van de zaak in de inhoudsindicatie. Bij het invoeren van een zoekterm willen ze graag dat de zoekmachine automatisch een voorstel doet om spelfouten te verbeteren, en synoniemen ook meeneemt. Deze doelgroep heeft met name ondersteuning nodig op gebied van juridisch jargon, dus waar filters bestaan uit juridisch jargon hebben zij behoefte aan toelichting.

5.1.2 Juridisch vaardig

Deze gebruikersgroep richt zich op raadgevers die gemiddeld tot veel kennis hebben over het onderwerp waar ze naar zoeken. Ze hebben weinig tot gemiddelde zoekvaardigheden. Deze gebruikersgroep bevat voornamelijk juridisch professionals. Zij maken vooral gebruik van trefwoorden bij het zoeken en vullen dit soms aan met een aantal filters.

Binnen de eigen expertise wil men in het zoekresultatenschermbild een kort overzicht van de uitspraak met daarin de relevante juridische termen, de belangrijkste metagegevens en hetgeen dat de uitspraak uniek maakt. Daarbij is het voor frequente gebruikers van belang dat zij standaardinstellingen met betrekking tot de interface en zoekopdrachten kunnen opslaan.

5.1.3 Juridisch en zoekvaardig

Deze gebruikersgroep richt zich op raadgevers die gemiddeld tot veel kennis hebben over het onderwerp waar ze naar zoeken. Ze hebben gemiddeld tot veel zoekvaardigheden. Deze

gebruikersgroep bestaat vooral uit juridisch professionals. Door hun zoekvaardigheden zijn ze zich bewuster van de beperkingen in de huidige zoekfunctionaliteit. Ze vertrouwen bijvoorbeeld niet blind op de filters van subrechtsgebieden en bijzondere kenmerken. Ze zouden graag betere filters, een betere relevantiesortering en zoekervaring meer zoals die van Google willen.

AANBEVELINGEN

De aanbeveling is om bij het ontwikkelen van de IV rekening te houden met deze verschillende behoeften, en dit te borgen door aanwezigheid van deze drie groepen in de klankbordgroep. Omdat de wensen zo uiteenlopen, niet alleen tussen de verschillende gebruikersgroepen maar ook binnen de groepen, zal het moeilijk zijn om tot één oplossing te komen waarmee iedereen tevreden is.

Om tegemoet te komen aan de verschillen in wensen en voorkeuren zouden verschillende user interfaces ingericht kunnen worden, waarbij een specifieke interface gekozen kan worden door de gebruiker.

In de huidige situatie kan de gebruiker van de website al kiezen tussen een volledige en een compacte weergave. Het ligt voor de hand om te kijken of deze interfaces in een nieuwe oplossing met de opgehaalde wensen aangevuld en verder geaccentueerd kunnen worden.

De mogelijkheid om te schakelen tussen de volledige weergave en een compacte weergave lijkt nu niet op te vallen of in elk geval niet vaak gebruikt te worden. Door deze keuzemogelijkheid duidelijker in beeld te brengen en de verschillen tussen de weergaves verder uit te werken met de opgehaalde wensen kan het aantrekkelijker worden hiervan gebruik te maken.

5.2 Generieke behoeften

Alle gebruikersgroepen kennen drie soorten scenario's waarbij ze naar uitspraken zoeken. Wanneer meer uitspraken gepubliceerd zullen worden, verandert er een aantal knelpunten en kansen binnen die scenario's. Deze knelpunten en risico's zijn gelijk voor alle gebruikersgroepen, en worden hieronder uiteengezet.

5.2.1 Bijhouden van jurisprudentie

Allereerst het bijhouden van alle belangrijke uitspraken binnen een thema of specifiek gebied van het recht. Het gaat hier meestal om juridisch belang wat momenteel nog middels weekoverzichten wordt bijgehouden. Wanneer meer uitspraken worden gepubliceerd zonder groot juridisch belang, wordt het lastiger om deze uitspraken gemakkelijk terug te vinden. Een aanname van het programmteam was dat een filter op juridisch relevante uitspraken van toegevoegde waarde zou zijn in dit scenario. Daarmee zouden gebruikers hun zoekresultaten kunnen beperken tot uitspraken die een zaakspecifieke motivering bevatten en niet slechts een standaardformulering. Zoals in hoofdstuk 4 is beschreven, werd het idee van een filter door geïnterviewden niet heel positief ontvangen. De juridisch relevante uitspraken filtert men nu zelf uit door op instantie te filteren en naar de uitspraakdatum te kijken. Een filter dat ze hierbij zou kunnen helpen in de toekomst is het aantal vindplaatsen en het aan keer geciteerd. Echter, de bruikbaarheid staat of valt met de kwaliteit van de filters.

AANBEVELINGEN

De bezwaren tegen een relevantiefilter gingen over het waardeoordeel, waarbij relevantie verschillend wordt ervaren, en het feit dat de Rechtspraak dit dan zou bepalen. Een objectiever en neutralere oplossing, bijvoorbeeld een automatisch bepaalde indicator van domeinwaarde, zou wellicht in de toekomst een uitkomst kunnen bieden. De MARC-code, die in hoofdstuk 2 al werd besproken, is hier een voorbeeld van. Om dit te kunnen laten slagen is een verbetering van de datakwaliteit noodzakelijk, en is nog een redelijke IV-investering nodig.

Kortom, de aanbeveling op korte termijn is het verbeteren van de filtermogelijkheden die betrekking hebben op relevantie, en op de lange termijn onderzoeken of de MARC-score of een ander kenmerk de gebruiker hierin kan ondersteunen.

5.2.2 Zoeken naar één uitspraak

Het zoeken naar één specifieke uitspraak, met een ECLI of zaaknummer, of met gebruik van trefwoorden en filters. In de toekomst levert dit vooral een uitdaging op wanneer de ECLI niet bekend is.

AANBEVELING

De aanbeveling is dan ook om deze ECLI tijdig en breder te communiceren met belanghebbenden en geïnteresseerden.

5.2.3 Jurisprudentieonderzoek

Het zoeken naar alle eerder gedane uitspraken die gaan over een specifieke situatie. De juridische term hiervoor is jurisprudentieonderzoek. In dit scenario wordt gefilterd met kenmerken en trefwoorden tot een behapbare hoeveelheid zoekresultaten is gevonden, meestal tussen de 50 en 100. Dan wordt op basis van de inhoudsindicatie een aantal uitspraken geselecteerd die men opent en leest. Het doel is uiteindelijk tot een zo relevant mogelijke lijst van ongeveer 10 à 15 uitspraken te komen die gebruikt kan worden voor de voorbereiding van een zaak. Een knelpunt is de beperkte kwaliteit van de metadata, waardoor niet betrouwbaar gefilterd kan worden. Daarnaast ook de beperkingen op zoeken met trefwoorden, omdat de zoekmachine nu alleen exact kan zoeken. Tot slot is het selecteren van de meest relevante uitspraken lastig omdat de kwaliteit van de inhoudsindicaties matig is.

AANBEVELINGEN

De aanbevelingen zijn dan ook: verbeter de kwaliteit en de waarde van de filters, maak semantisch zoeken mogelijk en verbeter de kwaliteit van de inhoudsindicaties. Naast het bovengenoemde filter op thema's of onderwerpen wordt de doorzoekbaarheid en de relevantie van de zoekresultaten sterk verbeterd als er gestructureerd op wetsartikelen gezocht kan worden. Het metagegeven Wetsverwijzing bestaat nu al maar is, net als de subrechtsgebieden, slecht gevuld. De invoer door publiceerders is nu vrij omslachtig, kost relatief veel tijd en is niet verplicht. Om het als zinvol zoekcriterium toe te kunnen voegen, moet het gegeven bij iedere uitspraak gevuld worden terwijl dit niet tot meer werk voor de publiceerder mag leiden.

5.3 Overige inzichten

Hoewel het doel van het onderzoek was om functionele eisen en wensen voor het IV-landschap op te halen, zijn ook andere inzichten opgedaan. Om te voorkomen dat ze verloren gaan zijn ze alsnog in deze paragraaf beschreven.

5.3.1 Structuur en standaardisering inhoudsindicatie en uitspraaktekst

Zowel tijdens de enquête als tijdens de interviews gaven mensen aan dat de inhoudsindicatie het belangrijkste gegeven is om zoekresultaten te evalueren op relevantie voor de eigen zoekopdracht maar dat de huidige inhoudsindicaties vaak niet toereikend zijn voor dat doel.

Om snel zoekresultaten te kunnen evalueren, zijn gebruikers gebaat bij standaardisering en een duidelijke structuur. Dit geldt niet alleen voor de inhoudsindicatie maar ook voor de uitspraaktekst zelf.

AANBEVELINGEN

De inhoudsindicatie moet uniform qua lengte en samenstellende onderdelen zijn.

Ook de uitspraaktekst wordt idealiter volgens een vaste lay-out opgesteld en in de tekst aanwezige structuur moet door de opmaak van de tekst worden versterkt. Daarnaast kan het snel evalueren en lezen van uitspraakteksten, zeker vanaf een bepaalde tekstlengte, beter ondersteund worden door een klikbare inhoudsindicatie aan de uitspraaktekst vooraf te laten gaan.

5.3.2 Inzicht

Op een aantal plekken op de website wordt middels tekst aangegeven dat niet alle uitspraken worden gepubliceerd. Sommige gebruikers geven aan dit te weten maar geen zicht te hebben op wat ze missen. Niet iedereen leest de begeleidende teksten op de website dus mogelijk zijn er gebruikers die in de veronderstelling verkeren in een complete verzameling te zoeken en dan op enig moment teleurgesteld worden óf een verkeerde conclusie trekken.

AANBEVELINGEN

In nadere gesprekken blijkt het verzoek vooral te zijn om transparant te zijn over wat er niet gepubliceerd wordt. Bijvoorbeeld door het consistent toepassen van heldere selectiecriteria, of door het publiceren van een basisset gegevens over alle uitspraken. Uiteindelijk gaat het publiceren van (de metadata van) meer uitspraken hier vooral bij helpen.

5.3.3 Gebruiksgemak

Naast verbetertips hebben veel respondenten en geïnterviewden ook laten weten tevreden te zijn over de huidige website. Zij gaven aan dat de eenvoud van de website haar kracht is en adviseerden niet teveel te wijzigen:

"Als IT-er weet ik dat er altijd een drang naar innovatie is. Maar het werkt gewoon allemaal erg goed. Wees dus alstublieft voorzichtig met grote veranderingen."

Deze respondenten bleken met name zorgen te hebben over performance en gebruiksgemak.

AANBEVELINGEN

Deze zorgen worden meegenomen in het eisen- en wensenpakket voor de IV-ontwikkeling. Een eis aan het IV-landschap is dan ook dat de performance niet achteruit gaat, en dat gebruiksgemak getoetst moet worden met gebruikers van verschillende niveaus in juridische kennis en zoekvaardigheden.

5.3.4 Meer publiceren

Onder de respondenten bleek behoefte te zijn aan meer gepubliceerde uitspraken. Hoewel er wel een duidelijk signaal was dat niet alle uitspraken even interessant zijn. Met name de Rechtspraakmedewerkers bleken zorgen te hebben over vervuiling van de uitspraakdatabank. Dit zou kunnen komen doordat zij een beter beeld hebben van de hoeveelheid standaarduitspraken.

AANBEVELINGEN

De grens tussen een uitspraak met maatwerkmotivering en een uitspraak met standaardmotivering is niet heel duidelijk gedefinieerd. Hier zou een toekomstige analyse op gericht kunnen worden. In die analyse zou ook onderzocht kunnen worden welke wijze van publiceren het beste past bij de uitspraken met een standaardmotivering.

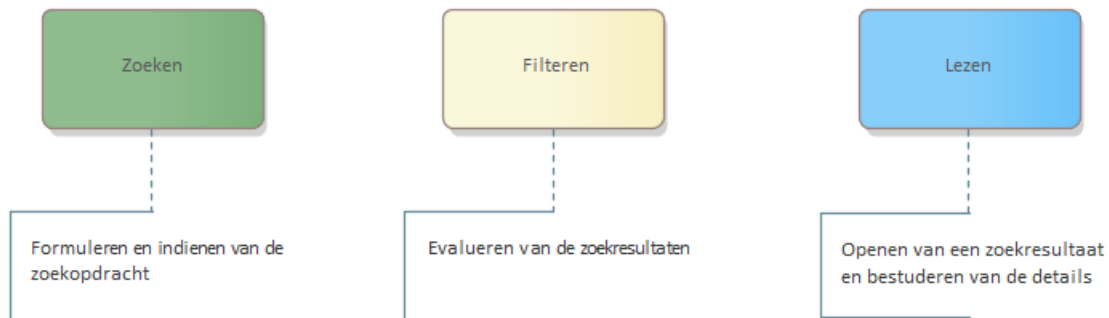
Uit de resultaten blijkt dat de ambitie van de Rechtspraak in ieder geval een duidelijke behoefte vervuld.

5.4 Slot

Het raadpleegonderzoek heeft ongeveer een jaar geduurd en een berg aan informatie opgeleverd. Het grootste deel van de informatie is in dit rapport beschreven. Verder zal de informatie verwerkt worden in de eisen- en wensenlijst die als inbreng zal dienen voor de realisatie van het IV-landschap. Een deel van de respondenten zal benaderd worden om een klankbordgroep te vormen tijdens de realisatie van het IV-landschap. Zo wordt gepoogd deze berg aan informatie te borgen en te laten leiden tot waardevolle resultaten voor de eindgebruikers.

Bijlage A. Raadplegen als ad hoc proces

Een raadpleger kan volgende acties ondernemen in een zoektocht naar rechterlijke uitspraken:

Een voorbeeld van een zoekscenario is dat van Sarah die wil checken of een bepaalde uitspraak al gepubliceerd is. Zij vult een trefwoord, de uitspraakdatum, de uitsprekende instantie en het subrechtsgebied in op uitspraken.rechtspraak.nl. De site geeft aan dat er geen resultaten zijn en daarmee heeft Sarah het antwoord op haar vraag.

Gebruikmakend van bovenstaande blokken ziet dit zoekproces er als volgt uit:

Een ander voorbeeld van een zoekscenario is dat van Hans die uitspraken over erfafscheidingen wil bekijken, die gaan over situaties vergelijkbaar met de zijne. Hij tikt de zoekterm 'erfafscheiding' in op uitspraken.rechtspraak.nl en krijgt 2922 zoekresultaten terug. Dat zijn er teveel dus hij verfijnt zijn zoekopdracht tot 'erfafscheiding heg' en krijgt vervolgens 249 zoekresultaten terug. Hij bekijkt de inhoudsindicaties van de eerste 5 zoekresultaten maar deze lijken hem niet interessant. De zesde daarentegen wel; deze opent hij en hij leest de uitspraak. Het behandelde geschil lijkt toch niet echt op zijn eigen situatie. Hij gaat terug naar de zoekresultaten, laadt meer resultaten. Hij moet zo naar een afspraak dus hij heeft niet zoveel tijd meer. Hij opent een willekeurige uitspraak uit de lijst, scant deze en sluit af.

Gebruikmakend van de blokken ziet dit zoekproces er als volgt uit:

Zo zijn er nog oneindig veel sequenties van de blokken **Zoeken**, **Filteren** en **Lezen** te bedenken die allemaal een zoekproces representeren. Hoe een zoekproces er in de praktijk uit ziet hangt zeer nauw samen met de concrete situatie.

Bijlage B. Prototype

Rechtszoekende | Professional | In English

Registers | Uitspraken | Inloggen

Naar de rechter ▾

Onderwerpen ▾

Over de Rechtspraak ▾

Zelf regelen ▾

Actueel ▾

Contact ▾

Q Zoeken

Home / Zoeken

Zoeken in uitspraken

Overzicht van veel voorkomende procedures, formulieren, aktes en andere belangrijke informatie, ingedeeld per onderwerp, bijvoorbeeld 'Gezondheid en zorg', 'Familie en relaties' en 'Schulden en faillissement'.

Zoek uitspraken op onderwerp, zaaknummer of ECLI (uitspraaknummer)

Onderwerp, zaaknummer, of ECLI (uitspraaknummer) 🔍 Zoek in rubriek... ▾

23 Resultaten, 5 filters

Sorteer op: Relevantie ▾

▼ Filters sluiten

Zoek op datum

Datum van

Datum tot

Instanties

Rechtsgebieden

Uitspraak ▾

Alle ▾

Alle ▾

Toon alleen:

☐ Gepubliceerde uitspraken

☐ Alle uitspraken

Filters toepassen

Filters wissen

Diefstal van een tas met inhoud op straat

Diefstal van een tas met inhoud op straat. Verwerping verweer op oogmerk van wederrechtelijke toeëigening. Gevangenisstraf van 2 maanden met aftrek.

ECLI:NL:GHAMS:2023:2980

 Gerechtshof Amsterdam

 12-12-2023

 Strafrecht

 Andere uitspraken in deze zaak

 Vindplaats

Eerste aanleg: ECLI:NL:RBLIM:2019:5560, Bekrachtiging/bevestiging

https://www.ibrtracker.nl, TBR 2020/125, Module Aanbesteding 2019/1299, GZR-Updates.nl 2019-0277, JAAN 2019/184, Rechtspraak.nl

Diefstal van een tas met inhoud op straat

Diefstal van een tas met inhoud op straat. De verdachte zei dat hij de tas niet wilde stelen maar naar de politie wilde brengen. Ook het gezamenlijk plegen vond hij niet bewezen. De verdachte kreeg een gedeeltelijke vrijspraak en een gevangenisstraf van 2 maanden met aftrek van de tijd dat hij in voorlopige hechtenis heeft gezeten.

ECLI:NL:GHAMS:2023:2980

 Centrale Raad van Beroep

 12-12-2023

 Strafrecht

 Andere uitspraken in deze zaak

 Vindplaats

Eerste aanleg: ECLI:NL:RBLIM:2019:5560, Bekrachtiging/bevestiging

https://www.ibrtracker.nl, TBR 2020/125, Module Aanbesteding 2019/1299, GZR-Updates.nl 2019-0277, JAAN 2019/184

Diefstal van een tas met inhoud op straat

Diefstal van een tas met inhoud op straat. Verwerping verweer op oogmerk van wederrechtelijke toeëigening. Gevangenisstraf van 2 maanden met aftrek.

ECLI:NL:GHAMS:2023:2980

 Centrale Raad van Beroep

 12-12-2023

 Strafrecht

 Andere uitspraken in deze zaak

 Vindplaats

Tekst

Tekst

Tekst

Tekst

Eerste aanleg: ECLI:NL:RBLIM:2019:5560, Bekrachtiging/bevestiging

Eerste aanleg: ECLI:NL:RBLIM:2019:5560, Bekrachtiging/bevestiging

Tekst

Bijlage C. Analyse verbetertips uit enquête

Tipcategorie	Gevonden	Aantal tips	Wie										
			Advocatuur	Jur dienstverl	Gerechten/OM	Overheid	Onderwijs/Wetensch	Media	Maatsch org	Bedrijfsleven	Betrokkene	Burger	Andere rol
Publiceer minder uitspraken / Beter selecteren	Nee	1			1								
	Ja	9	3	3	2							1	
Geef betere uitleg over de zoekfunctionaliteit of maak zoeken intuïtiever	Nee	7	4			1			2				
	Ja	39	17	6	4	3	1	1	2	2		3	
Breng meer relaties en verwijzingen aan	Nee	8		1	2		1			3		1	
	Ja	57	15	11	11	5	7	2	3				3
Voeg zoekfunctionaliteit toe	Nee	18	3	1	3	3	3		2		2	1	
	Ja	176	64	43	13	17	14	4	3	7	3	6	2
Verbeter de zoekresultaten	Nee	27	7	5	3	4		2	2	1	2	1	
	Ja	104	37	20	16	7	7	5	2	2	1	5	2
Publiceer meer uitspraken	Nee	34	7	9		4		2	1	3	3	4	1
	Ja	76	25	14	3	9	7	3	1	3	2	8	1
Geef betere inhoudsindicaties	Nee	14	7	2	2		1			1	1		
	Ja	183	63	36	27	17	17	6	6	5		6	
Voeg andere data toe aan het register (documenten, kenmerken)	Nee	9	1	1	1					2	2	2	
	Ja	28	5	8	1	5	3		1	1	2	2	
Verbeter de performance	Nee	4	2	1		1							
	Ja	1		1									
Ga minder of anders pseudonimiseren	Nee	6		1				3	1	1			
	Ja	35	16	7	1	2	4	1	1	1		2	
Verbeter de user interface	Nee	10	3	2		1		1	1	1	1		
	Ja	143	37	20	26	12	10	7	6	4	4	16	1
Verbeter de vindbaarheid via externe zoekmachines	Nee	3	2		1								
	Ja	35	13	3	7	3	4	2	2		1		
Verbeter de uitspraaktekst (t.a.v. fouten, taalgebruik, structuur)	Nee	9	3	1	1	1	1			1			1
	Ja	32	3	7	2	1	9	1		2	1	6	
Overig	Nee	3							1			2	
	Ja	19	5	2	5	2	2		1		1	1	
Tekst maar geen bruikbare tips (klachten/frustraties, complimenten, geen tip, etc.)	Nee	84	10	12	6	9	2	1	7	9	10	16	2
	Ja	437	77	76	59	74	31	13	20	31	10	46	
Totaal		1611	429	293	197	181	124	41	45	80	46	129	13

Legenda ■ Top 3 tipcategorieën van alle respondenten die de informatie gevonden hebben die ze zochten (en tevens de top 3 overall)

■ Top 3 tipcategorieën van alle respondenten die niet de informatie gevonden hebben die ze zochten

■ Top 3 tipcategorieën van een bepaalde gebruikersgroep

■ De gebruikersgroepen die tezamen 50% of meer van de tips hebben gegeven in een bepaalde categorie. N.B.:

Dit is alleen gemarkeerd voor die tipcategorie/gevonden-combinaties waarvoor 30 of meer tips zijn gegeven of die rood of oranje zijn gemarkeerd.

Als er voor de derde plaats geen unieke categorie was aan te wijzen, dan is alleen de top 2 gemarkeerd.